C/2025/2955

16.6.2025

**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής**

# Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της συνεργασίας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Καζακστάν στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας στρατηγικής για την Κεντρική Ασία και της Global Gateway

**(Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)**

(C/2025/2955)

Εισηγητής: **Dumitru FORNEA**

| | |
|---|---|
| Σύμβουλος | Igor ZUBCU |
| Απόφαση της συνόδου ολομέλειας | 17.1.2024 |
| Νομική βάση | Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού |
| | Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας |
| Αρμόδιο όργανο | «Εξωτερικές σχέσεις» |
| Έγκριση από το τμήμα | 11.2.2025 |
| Έγκριση από την Ολομέλεια | 26.3.2025 |
| Σύνοδος ολομέλειας αριθ. | 595 |
| Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές) | 147/0/3 |

## 1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) αναγνωρίζει τις δυνατότητες διεύρυνσης των σχέσεων της ΕΕ με τη Δημοκρατία του Καζακστάν, με βάση τις οικονομικές και εμπορικές αλληλεξαρτήσεις που έχουν ήδη αναπτυχθεί σε ορισμένους τομείς, όπως οι επενδύσεις στην ενέργεια και την εφοδιαστική. Ωστόσο, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι σχέσεις αυτές δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στη συμμετοχικότητα, καθώς και στην ευθυγράμμιση με τις αξίες και τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ. Για την προώθηση μιας ισορροπημένης και αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας, είναι σημαντικό οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Καζακστάν να είναι όσο το δυνατόν πιο διαφοροποιημένες σε ποικίλους τομείς δραστηριότητας και να υπάρχει μέριμνα ώστε να περιλαμβάνουν διάφορες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και γεωπολιτικές ανησυχίες.

1.2. Η ΕΟΚΕ στηρίζει την ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με τους πολίτες στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας και τάσσεται υπέρ της θεσμοθέτησής του, δεδομένου ότι η κοινωνία των πολιτών στην περιοχή επιδιώκει αυτόν τον στόχο, κατά το πρότυπο των ορθών πρακτικών που εφαρμόζονται στις σχέσεις με την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια και, σε κάποιο βαθμό, στην Ανατολική Εταιρική Σχέση.

1.3. Το Καζακστάν και το Ουζμπεκιστάν είναι οι χώρες που μπορούν ευκολότερα και ταχύτερα να συγχρονιστούν με την ΕΕ στα προγράμματα στήριξης του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με τους πολίτες, χάριν, μεταξύ άλλων, της εμπειρίας που έχουν ήδη αποκτήσει από τη συμμετοχή τους στο ετήσιο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας.

1.4. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι η ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας (ΕΣΕΣΣ) και της Global Gateway στο Καζακστάν, και στην Κεντρική Ασία εν γένει, δεν μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και χωρίς να διατεθεί σαφής χρηματοοικονομική συνιστώσα για τη στήριξη των μέτρων που προβλέπονται στο κεφάλαιο 5, άρθρο 251 της ΕΣΕΣΣ.

1.5. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι οι σχέσεις μεταξύ της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και του Καζακστάν μπορούν να αναπτυχθούν με δομημένο τρόπο βάσει σχεδίου δράσης, με τον καθορισμό μιας σειράς προτεραιοτήτων και την τήρηση των στόχων της νέας στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία. Η χρηματοδότηση πρέπει να προέλθει από την πρωτοβουλία Global Gateway, με αναλογική συνεισφορά εκ μέρους τόσο των κυβερνήσεων των κρατών της εν λόγω περιοχής όσο και άλλων διεθνών χορηγών. **Οι προτεραιότητες του σχεδίου δράσης θα πρέπει να είναι οι εξής:**

— Διασφάλιση συνεχούς ανεξάρτητης παρακολούθησης, αξιολόγησης και υλοποίησης: α) των εργασιακών συνθηκών, του σεβασμού των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των συνδικαλιστικών δραστηριοτήτων· β) του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της απαγόρευσης των διακρίσεων· γ) της ελευθερίας του Τύπου· δ) της ασφάλειας δικαίου και του σεβασμού του κράτους δικαίου.

— Δημιουργία πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας, σύμφωνα με το πρότυπο και την πείρα που αποκτήθηκε στο πλαίσιο των φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας που διοργανώνονται περιοδικά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, και με τις ορθές πρακτικές που αναπτύσσονται από την ΕΟΚΕ ή από το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

— Η συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην προώθηση του μνημονίου συνεννόησης (ΜΣ) μεταξύ της ΕΕ και του Καζακστάν σχετικά με μια στρατηγική εταιρική σχέση στον τομέα των πρώτων υλών, των συσσωρευτών και του ανανεώσιμου υδρογόνου είναι θεμελιώδους σημασίας. Η συνδρομή τους μπορεί επίσης να διασφαλίσει την ευθυγράμμιση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), ιδίως δε με τον ΣΒΑ 7 (Οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια), με τον ΣΒΑ 12 (Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή) και με τον ΣΒΑ 13 (Δράση για το κλίμα), συμβάλλοντας στην αξιολόγηση των προοπτικών βιωσιμότητας και των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας των έργων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ και του ΟΟΣΑ.

— Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη στήριξη της ανάπτυξης και της εδραίωσης της κοινωνίας των πολιτών στο Καζακστάν με τη δημιουργία ενός προγράμματος ανταλλαγής εμπειριών για τους δημόσιους υπαλλήλους της διοίκησης και το προσωπικό του δικαστικού συστήματος της χώρας, με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δημόσιας Διοίκησης του Μάαστριχτ και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δικαστών και Δικηγόρων του Λουξεμβούργου.

— Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει επίσης να στηρίξουν την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στο Καζακστάν με την αύξηση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων που παρέχονται στους νέους Καζάκους μέσω του προγράμματος Erasmus, το οποίο έχει ήδη διευκολύνει την κατάρτιση νέων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην καλύτερη κατανόηση του συστήματος αρχών και αξιών της ΕΕ. Οι νέοι που προέρχονται από τα κράτη μέλη και πηγαίνουν να σπουδάσουν στο Καζακστάν διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση μιας διμερούς συνεργασίας βασισμένης στην αμοιβαία κατανόηση και τον σεβασμό.

## 2. **Γενικές παρατηρήσεις**

2.1. Η παρούσα γνωμοδότηση επικεντρώνεται στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του Καζακστάν, ιδίως σε τομείς που απασχολούν την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες και τις ευκαιρίες που απορρέουν από την εφαρμογή της νέας στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία και της πρωτοβουλίας Global Gateway.

2.2. Η εταιρική σχέση με την ΕΕ παραμένει ακρογωνιαίος λίθος της εξωτερικής πολιτικής του Καζακστάν, το οποίο είναι η πρώτη χώρα στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας που υπέγραψε την ΕΣΕΣΣ με την ΕΕ, προάγοντας στενότερη συνεργασία σε βασικούς τομείς όπως το εμπόριο, οι επενδύσεις, η ενέργεια, η γεωργία και η συνδεσιμότητα.

2.3. Η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο του Καζακστάν. Το 2023, οι ευρωπαϊκές επενδύσεις στο Καζακστάν ανήλθαν σε 170 δισεκατομμύρια ευρώ και οι εμπορευματικές συναλλαγές της ΕΕ με το Καζακστάν ανήλθαν συνολικά σε 42,4 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που συνιστά αύξηση κατά 5,6 % σε σύγκριση με το 2022. Οι εξαγωγές της ΕΕ ανήλθαν σε 12,1 δισεκατομμύρια ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 17,2 % σε σύγκριση με το 2022, και οι εισαγωγές από το Καζακστάν ανήλθαν σε 30,3 δισεκατομμύρια ευρώ (αύξηση κατά 1,6 % σε σύγκριση με το 2022) ([1]).

2.4. Το εμπόριο μεταξύ Καζακστάν και ΕΕ περιλαμβάνει σημαντικές εξαγωγές ενεργειακών πόρων και εισαγωγές μηχανημάτων και εξοπλισμού. Το Καζακστάν κατατάσσεται στη δωδέκατη θέση παγκοσμίως σε αποθέματα πετρελαίου. Περίπου το 13 % της ζήτησης πετρελαίου της ΕΕ καλύπτεται από τη χώρα αυτή.

([1]) https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/kazakhstan_en.

2.5. Ο στρατηγικός ρόλος του Καζακστάν επεκτείνεται στις κρίσιμες πρώτες ύλες, καθότι διαθέτει 33 από τα 34 στοιχεία που προσδιορίζονται στην πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρίσιμες πρώτες ύλες. Μεταξύ αυτών, 19 βρίσκονται επί του παρόντος στη φάση της παραγωγής, ενώ έχουν επιβεβαιωθεί άλλα 14 για μελλοντική εξόρυξη, τοποθετώντας το Καζακστάν σε θέση βασικού εταίρου της ΕΕ όσον αφορά τη διασφάλιση σταθερού εφοδιασμού με βασικά υλικά που τροφοδοτούν την ενεργειακή μετάβαση και τους τομείς προηγμένης τεχνολογίας.

2.6. Για τον σκοπό αυτόν, στις 7 Νοεμβρίου 2022, υπεγράφη μνημόνιο συνεννόησης (ΜΣ) μεταξύ της ΕΕ και του Καζακστάν σχετικά με μια στρατηγική εταιρική σχέση στον τομέα των πρώτων υλών, των συσσωρευτών και του ανανεώσιμου υδρογόνου ([2]), με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα τόσο για τον πολλαπλασιασμό των επενδύσεων στους τομείς που καλύπτονται από την εν λόγω συμφωνία και όσο και για την ενθάρρυνση της συμμετοχής σε προγράμματα καινοτομίας και έρευνας.

2.7. Το Καζακστάν «οικοδομεί γέφυρες» μεταξύ Ασίας και Ευρώπης με την ανάπτυξη δικτύων συνδεσιμότητας και μεταφορών. Συνολικά δεκατρείς διάδρομοι διεθνών μεταφορών διασχίζουν το Καζακστάν, εκ των οποίων οι πέντε είναι σιδηροδρομικοί και οι οκτώ οδικοί. Ο μεσαίος διάδρομος έχει σημαντικές δυνατότητες να καταστεί βασική εμπορική διασύνδεση. Εθνικές και ξένες αεροπορικές εταιρείες εκτελούν πτήσεις προς 132 προορισμούς σε 32 χώρες, παρέχοντας συνδεσιμότητα μεταξύ της Κεντρικής Ασίας και της Ευρώπης.

2.8. Με βάση τη μελέτη της ΕΕ και της ΕΤΑΑ με θέμα *Sustainable transport connections between Europe and Central Asia* ([3]) (Βιώσιμες συνδέσεις μεταφορών μεταξύ Ευρώπης και Κεντρικής Ασίας), όπως επίσης στο πλαίσιο της υλοποίησης της πρωτοβουλίας Global Gateway, εγκαινιάσθηκε στην Αστάνα στις 12 Ιουνίου 2024 μια πλατφόρμα συντονισμού για τη διακασπιακή διεθνή οδό μεταφορών (TITR).

2.9. Η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί με στόχο να διευκολύνει έργα κατά μήκος της TITR και φέρνει σε επαφή χορηγούς, επενδυτές, ενδιαφερόμενα μέρη και δικαιούχους που σχετίζονται με αυτήν την οδό μεταφορών. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται τα πέντε κράτη της Κεντρικής Ασίας, η Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, η Γεωργία, η Τουρκία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΕ, τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, η Παγκόσμια Τράπεζα και η Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης.

2.10. Πριν από τον ρωσικό πόλεμο κατά της Ουκρανίας, ο βόρειος ευρασιατικός διάδρομος αποτελούσε την κύρια οδό που συνέδεε την Ευρώπη με την Ασία διά ξηράς, αλλά η μελέτη υπέδειξε την TITR ως εναλλακτική λύση. Στην εν λόγω μελέτη προτάθηκαν επίσης επενδύσεις προτεραιότητας στο Καζακστάν για τον εκσυγχρονισμό των σιδηροδρομικών υποδομών του.

2.11. Το Καζακστάν είναι μέλος της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΑΕU), της οποίας ηγείται η Ρωσία. Οι ισχυροί οικονομικοί δεσμοί μεταξύ του Καζακστάν και της ΕΕ θα μπορούσαν να ενισχύσουν την οικονομική σταθερότητα του Καζακστάν και να ωφελήσουν έμμεσα τη Ρωσία με την ισχυροποίηση της ΕΑΕU και των οικονομιών των κρατών μελών της. Δεδομένων των κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας μετά την εισβολή της στην Ουκρανία, εκφράστηκαν ανησυχίες σχετικά με τη χρησιμοποίηση από τη Ρωσία γειτονικών της χωρών, συμπεριλαμβανομένου του Καζακστάν, ως εναλλακτικών οδών εξαγωγών ή ως μεσαζόντων για την πρόσβαση σε αγαθά υποκείμενα σε περιορισμούς. Αυτή η αύξηση του όγκου των εμπορικών συναλλαγών ενδέχεται να προσφέρει στη Ρωσία ευκαιρίες για την καταστρατήγηση των κυρώσεων.

## 3. **Ειδικές παρατηρήσεις**

### 3.1. *Η κοινωνία των πολιτών στο Καζακστάν – νομικό και θεσμικό πλαίσιο. Συμμετοχή του κοινού και διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών*

3.1.1. Την τελευταία 30ετία, αναλήφθηκαν στη χώρα νέες και αρκετά σημαντικές πρωτοβουλίες από ΜΚΟ, οι περισσότερες από τις οποίες λειτουργούν με επιτυχία, παρέχοντας ευρύ φάσμα υπηρεσιών στην κοινωνία. Στην πράξη, ορισμένες από τις πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών επηρεάζουν σε κάποιο βαθμό τα πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά και ανθρωπιστικά δρώμενα στο Καζακστάν.

([2]) https://primeminister.kz/en/news/kazakhstan-and-eu-sign-strategic-partnership-document-8103856.
([3]) https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/international-relations/study-sustainable-transport-connections-central-asia_en.

3.1.2. Με το προεδρικό διάταγμα αριθ. 341 της 2ας Ιουνίου 2020, εγκρίθηκε στρατηγικό έγγραφο που καθορίζει τις κύριες κατευθύνσεις της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών –*Ο σχεδιασμός της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών στη Δημοκρατία του Καζακστάν για την περίοδο 2020-2030*– όπου καθορίζονται νέες προσεγγίσεις για τον μετασχηματισμό των δραστηριοτήτων του μη στρατιωτικού τομέα. Ο σχεδιασμός θα εφαρμοστεί σε δύο στάδια: το πρώτο στάδιο από το 2020 έως το 2025 και το δεύτερο στάδιο από το 2026 έως το 2030.

3.1.3. Στις 29 Δεκεμβρίου 2021 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος της Δημοκρατίας του Καζακστάν *Σχετικά με τον επίτροπο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Δημοκρατία του Καζακστάν*, ο οποίος ρυθμίζει τις πτυχές των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από υπερασπιστές των εν λόγω δικαιωμάτων και εγγυάται τόσο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και τη σύσταση, τη λειτουργία και την παρακολούθηση του μηχανισμού προστασίας των ατόμων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3.1.4. Στις 3 Ιανουαρίου 2021 θεσπίστηκε ο νόμος της Δημοκρατίας του Καζακστάν για την εισαγωγή τροποποιήσεων και προσθηκών σε ορισμένες νομοθετικές πράξεις της Δημοκρατίας του Καζακστάν σχετικά με τις δραστηριότητες των δημόσιων συμβουλίων. Κατά τη συγκρότηση δημόσιων συμβουλίων επιδιώχθηκε να διασφαλιστεί η συμμετοχή εκπροσώπων ενεργών ΜΚΟ, κομμάτων και ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών.

3.1.5. Τον Δεκέμβριο του 2021 θεσπίστηκε ο νόμος της Δημοκρατίας του Καζακστάν για την εισαγωγή τροποποιήσεων και προσθηκών σε ορισμένες νομοθετικές πράξεις της Δημοκρατίας του Καζακστάν σχετικά με τη βελτίωση των κανόνων πολιτικής δικονομίας και την ανάπτυξη θεσμικών οργάνων για την εξωδικαστική και την προδικαστική επίλυση διαφορών (Περί διαμεσολάβησης).

3.1.6. Στις 4 Ιουλίου 2022 ο αρχηγός του κράτους υπέγραψε τον νόμο της Δημοκρατίας του Καζακστάν σχετικά με τον εθελοντισμό και τις φιλανθρωπικές δραστηριότητες, με τον οποίο εισήχθησαν αλλαγές όσον αφορά τις κρατικές παροχές για κοινωνικά ζητήματα και τη χρηματοδότηση μέσω επιχορηγήσεων. Σήμερα, ο αριθμός των ενεργών εθελοντών ανέρχεται περίπου σε 200 χιλιάδες άτομα. Περισσότεροι από 65 000 εθελοντές είναι εγγεγραμμένοι στον ιστότοπο Qazvolunteer.kz.

3.1.7. Το 2022 επίσης, συστάθηκε η Kurultai (Εθνοσυνέλευση) υπό την ηγεσία του προέδρου της Δημοκρατίας του Καζακστάν. Πρόκειται για συμβουλευτικό όργανο με κύριο δεδηλωμένο σκοπό την επινόηση ιδεών και την ανάπτυξη μέτρων για την περαιτέρω προώθηση της κοινωνικής ενδυνάμωσης ([4]).

3.1.8. Στις 2 Οκτωβρίου 2023 θεσπίστηκε ο νόμος της Δημοκρατίας του Καζακστάν *Περί δημοσίου ελέγχου*. Ο νόμος τονίζει τη σημασία της συμμετοχής των πολιτών στη δημόσια διοίκηση και της διασφάλισης της κυβερνητικής διαφάνειας. Προτείνονται μηχανισμοί που επιτρέπουν στο κοινό να συμμετέχει ενεργά στην παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των κυβερνητικών υπηρεσιών.

3.1.9. Οι σημερινοί ηγέτες της χώρας έθεσαν, το 2019, σε εφαρμογή την έννοια του «κράτους που ακούει τους πολίτες του», ως μέσο για την άμεση ανταπόκριση σε «εποικοδομητικές επικρίσεις και προτάσεις των πολιτών». Ορισμένα από τα εργαλεία της πρωτοβουλίας αυτής περιλαμβάνουν διαδικτυακές αναφορές και δημοψηφίσματα. Προκειμένου να εξεταστεί, μια διαδικτυακή αναφορά πρέπει να συγκεντρώσει 50 000 υπογραφές. Οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών συμφώνησαν ότι το μέσο αυτό λειτουργεί ικανοποιητικά. Ωστόσο, προβλέπονται ορισμένες αλλαγές, ιδίως όσον αφορά τον αριθμό των υπογραφών που θα απαιτούνται για την επικύρωση μιας αναφοράς. Μέχρι στιγμής, δεν είναι γνωστά τα επίσημα αριθμητικά στοιχεία, αλλά ορισμένοι εκπρόσωποι έχουν αναφέρει ότι θα απαιτούνται 150 000 υπογραφές, κάτι που θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθεί σε μια τόσο τεράστια χώρα με άνισα κατανεμημένο πληθυσμό 20 εκατομμυρίων κατοίκων.

3.1.10. Επιπλέον, κάθε πολίτης μπορεί να υποβάλει στις αρχές ένα διαδικτυακό ερώτημα στη διαδικτυακή πύλη eOtinish ([5]), οι δε Καζάκοι εκπρόσωποι με τους οποίους πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις κατά τη διάρκεια της αποστολής δήλωσαν ότι το εργαλείο λειτουργεί πολύ καλά, αν και οι απαντήσεις δεν ήταν πάντοτε ικανοποιητικές.

3.1.11. Στις 6 Οκτωβρίου 2024, η κυβέρνηση διεξήγαγε δημοψήφισμα για την κατασκευή πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. ΜΚΟ και πολίτες εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά τόσο με την εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης για ένα τόσο μεγάλο έργο όσο και με το γεγονός ότι το Καζακστάν από μόνο του δεν θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει την κατασκευή αυτού του πυρηνικού σταθμού από τον κρατικό προϋπολογισμό του. Επιπλέον, οι πολίτες φαίνεται να ανησυχούν περισσότερο για τα πιθανά ελαττώματα του έργου (διαφθορά, ανικανότητα, γραφειοκρατία) παρά για τη μορφή του, δηλαδή για το γεγονός ότι πρόκειται για πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής.

3.1.12. Η ΕΣΕΣΣ προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και του Καζακστάν —κεφάλαιο 5, άρθρο 251— ορίζοντας ότι «Τα μέρη συνεχίζουν και ενισχύουν τον μεταξύ τους διάλογο, υπό τη μορφή συναντήσεων και διαβουλεύσεων, και συνεργάζονται όσον αφορά το ζήτημα του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών».

([4]) https://quryltai.kz.
([5]) https://eotinish.kz/kk.

3.1.13. Η αντιπροσωπεία της ΕΟΚΕ συναντήθηκε με εκπροσώπους μιας οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών που παρακολουθεί την εφαρμογή του μνημονίου συνεννόησης ΕΕ-Καζακστάν σχετικά με μια στρατηγική εταιρική σχέση για τις πρώτες ύλες, τους συσσωρευτές και το ανανεώσιμο υδρογόνο. Εκπρόσωποι του εν λόγω οργανισμού ανέφεραν ότι η εκ μέρους του συλλογή αξιόπιστων πληροφοριών αποτελεί πρόκληση, καθότι το μνημόνιο συνεννόησης περιλαμβάνει ρήτρα τόσο για εμπιστευτικότητα όσο και για διαφάνεια.

3.1.14. Η κοινωνία των πολιτών που διαθέτει εμπειρογνωμοσύνη συγκεντρώνεται σε μεγάλες πόλεις, κυρίως στην Αστάνα και στο Αλμάτι, ενώ στις αγροτικές περιοχές δεν έχει εμφανή παρουσία. Ως εκ τούτου, είναι δύσκολο να εκπονηθούν εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις περιφέρειες. Ταυτόχρονα, η συμμετοχή των νέων στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αυξάνεται και οι πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών λαμβάνουν στήριξη.

3.2. *Πολιτικές για τη μετανάστευση του εργατικού δυναμικού στο Καζακστάν*

3.2.1. Το Καζακστάν έχει υπογράψει τη Δήλωση περί Συντονισμένης Μεταναστευτικής Πολιτικής των κρατών μελών της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ). Το Καζακστάν έχει κυρώσει τη *Σύμβαση των κρατών μελών της ΚΑΚ για το νομικό καθεστώς των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους* [6]. Η κυβέρνηση της Δημοκρατίας του Καζακστάν υπέγραψε επίσης συμφωνίες σχετικά τόσο με το νομικό καθεστώς των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους όσο και με τη συνεργασία για την καταπολέμηση της αντικανονικής μετανάστευσης εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες.

3.2.2. Ο νόμος *Περί μετανάστευσης του πληθυσμού* της Δημοκρατίας του Καζακστάν αποτελεί το κύριο νομικό μέσο. Σύμφωνα με τον νόμο *Περί απασχόλησης* της Δημοκρατίας του Καζακστάν, η κυβέρνηση της Δημοκρατίας του Καζακστάν καθορίζει ετησίως ποσόστωση για την προσέλκυση αλλοδαπού εργατικού δυναμικού με σκοπό την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζακστάν. Για το 2024, η ποσόστωση αυτή καθορίστηκε στο 0,23 % του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας.

3.2.3. Το 2023, το ποσοστό ανεργίας στη Δημοκρατία του Καζακστάν μειώθηκε από 4,9 % σε 4,7 % σε σύγκριση με το 2022. Η κύρια ανταλλαγή μεταναστών της χώρας πραγματοποιείται με τις χώρες της ΚΑΚ. Το ποσοστό των αφίξεων από χώρες της ΚΑΚ και των αναχωρήσεων προς τις χώρες αυτές ήταν 89,7 % και 70,6 % αντίστοιχα.

3.3. *Πολιτική για τη νεολαία στο Καζακστάν*

3.3.1. Η πρόοδος του Καζακστάν όσον αφορά την ενεργό ενασχόληση των νέων με την πολιτική προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Καζακστάν εξακολουθεί να δίνει προτεραιότητα στην ενδυνάμωση των νέων μέσω του Σχεδίου Πολιτικής για τη Νεολαία 2023-2029 και στο πλαίσιο αυτό ευθυγραμμίζεται με τις δεσμεύσεις της ΕΕ για την προώθηση της συμμετοχής των νέων στα κοινά, της κοινωνικής ένταξης και της βιώσιμης ανάπτυξης.

3.3.2. Οι εταιρικές σχέσεις με τα κοινοβούλια νέων της ΕΕ θα μπορούσαν να διευκολύνουν προγράμματα ανταλλαγών, κοινές συνεδριάσεις και καθοδήγηση από βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εμπλουτίζοντας τη νομοθετική εμπειρία των νέων Καζάκων και προωθώντας την κατανόηση των πρακτικών της ΕΕ όσον αφορά την αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

3.4. *Επιχειρηματικός τομέας*

3.4.1. Κάθε επιχειρηματική οντότητα πρέπει να υποβάλει αίτηση ένταξης στο Atameken (Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Καζακστάν) και να καταβάλει σχετικά υψηλές συνδρομές. Το Atameken και διάφορες επιχειρηματικές οργανώσεις της ΕΕ υποστηρίζουν την ενίσχυση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ του Καζακστάν και της ΕΕ.

3.4.2. Οι απαιτήσεις θεώρησης για τις εταιρείες και τις επιχειρήσεις του Καζακστάν που εισέρχονται στην ΕΕ συνιστούν διοικητική επιβάρυνση και συχνά αποτελούν την αιτία της απουσίας τους από τα επιχειρηματικά φόρουμ και τις εκδηλώσεις της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι ένα καθεστώς που θα απλούστευε την έκδοση θεωρήσεων θα αποτελούσε σημαντικό βήμα όχι μόνο για τις διαπροσωπικές επαφές, αλλά και για τις επαφές μεταξύ επιχειρήσεων.

[6] Η Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών.

3.5. *Συνδικαλιστικές οργανώσεις*

3.5.1. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις μπορούν να οργανώνουν απεργίες, αλλά μόνο μετά την ολοκλήρωση των συνήθων διαδικασιών (διαιτησία και διαμεσολάβηση). Οι αρχές πρέπει να ειδοποιούνται σε περίπτωση προγραμματιζόμενης απεργίας ή συνάθροισης και μόνο το 5 % των συγκεντρώσεων εγκρίνεται τελικά, περιορίζοντας έτσι σημαντικά το δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς των εργαζομένων. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι ανεξάρτητες αλλά έχουν χαμηλό βαθμό συμμετοχής στα κυβερνητικά θεσμικά όργανα. Η ενίσχυση των μηχανισμών συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι ζωτικής σημασίας για την ενδυνάμωση των συνδικαλιστικών οργανώσεων, τη βελτίωση της εκπροσώπησης των εργαζομένων και την αντιμετώπιση αυτής της περιορισμένης συμμετοχής.

3.5.2. Το 2014 κατατέθηκε προς ψήφιση νομοσχέδιο περί συνδικαλιστικών οργανώσεων, αλλά η μορφή του αμφισβητήθηκε από τη διεθνή κοινότητα. Οι ανησυχίες αυτές εξανεμίστηκαν αφότου οι συνδικαλιστικές οργανώσεις μπόρεσαν να προτείνουν σημαντικές αλλαγές στην προτεινόμενη νομοθεσία. Στις περιφέρειες, τα εκτελεστικά όργανα τείνουν να αγνοούν τις προτάσεις και τις εισηγήσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις στον τομέα της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι.

3.5.3. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τον παγκόσμιο δείκτη δικαιωμάτων της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ITUC) για το 2024, το Καζακστάν έχει βαθμολογηθεί με 5, ελλείψει εγγυήσεων για τα δικαιώματα των εργαζομένων, δεδομένου ότι αποτελεί μία από τις χειρότερες χώρες στον κόσμο για να εργάζεται κανείς ([7]). Υπό αυτές τις προφανώς ασταθείς συνθήκες για τα δικαιώματα των εργαζομένων και τις κανονικές συνδικαλιστικές δραστηριότητες, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Καζακστάν προϋποθέτει απαραιτήτως τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των ανεξάρτητων συνδικαλιστικών οργανώσεων.

3.6. *Ανθρώπινα δικαιώματα και απαγόρευση των διακρίσεων*

3.6.1. Οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν επισημάνει τόσο την πρόοδο όσο και τις συνεχιζόμενες προκλήσεις όσον αφορά τις επιδόσεις του Καζακστάν στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μολονότι αναγνώρισαν ότι έχουν επέλθει βελτιώσεις σε τομείς όπως οι νομικές μεταρρυθμίσεις και οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού του πολιτικού τοπίου, εξέφρασαν επίσης ανησυχίες σχετικά με οπισθοχωρήσεις που σημειώθηκαν σε ορισμένους βασικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των πολιτικών ελευθεριών και της ελευθερίας της έκφρασης. Παρά τη δρομολόγηση μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της δημοκρατίας, η απτή και σταθερή πρόοδος παραμένει άνιση.

3.6.2. Παρά την ισχύουσα νομοθεσία που επιτρέπει τις ειρηνικές διαδηλώσεις και διασφαλίζει την ελευθερία του συνέρχεσθαι, το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης είναι αρκετά εκτεταμένο. Οι φορείς που επιθυμούν να διοργανώσουν συγκέντρωση διαμαρτυρίας δεν χρειάζονται πλέον προηγούμενη έγκριση από τον Akimat (τον τοπικό δήμο), αλλά οφείλουν μόνο να ενημερώσουν τις αρχές. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις, ο δυνητικός διοργανωτής λαμβάνει ως απάντηση είτε ότι ο χώρος έχει ήδη δεσμευθεί από άλλη ΟΚΠ (συνήθως από μια Κυβερνητικά Οργανωμένη Μη Κυβερνητική Οργάνωση – ΚΜΚΟ) είτε ότι ο δημόσιος χώρος στον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η διαμαρτυρία ή η εκδήλωση είναι υπό κατασκευή. Στη συνέχεια διαπιστώνεται ότι καμία εκδήλωση δεν λαμβάνει χώρα στη ζητηθείσα τοποθεσία.

3.6.3. Τα τελευταία χρόνια έχουν παρουσιαστεί ορισμένα περιστατικά έμφυλης βίας στα μέσα ενημέρωσης του Καζακστάν μέσω της εκδίκασης υποθέσεων σε ζωντανή μετάδοση, με αποτέλεσμα να τεθεί το ζήτημα στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου. Στο πλαίσιο αυτό, τον Απρίλιο του 2024, θεσπίστηκε νόμος ο οποίος επιβάλλει αυστηρότερη τιμωρία για την ενδοοικογενειακή βία, επτά έτη μετά την αποποινικοποίησή της.

3.6.4. Οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται στα δημόσια αξιώματα παρότι ο εκλογικός νόμος του Καζακστάν εισήγαγε ποσοστώσεις που απαιτούν το 30 % των βουλευτών να είναι γυναίκες, νέοι και άτομα με αναπηρία. Κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο, το 20 % των μελών της Γερουσίας και το 18,4 % των μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Mazhilis) είναι γυναίκες ([8]).

3.6.5. Μετά τις διαδηλώσεις του Ιανουαρίου του 2022, η δυνατότητα διοργάνωσης εκδηλώσεων διαμαρτυρίας έχει μειωθεί δραματικά και οι αρχές τείνουν να διαλύουν ακόμη και μικρές ολιγάριθμες συγκεντρώσεις. Οι ακτιβιστές επισημαίνουν επίσης ότι δεν αποδόθηκε δικαιοσύνη για όσους έπεσαν θύματα βίας κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων αυτών. Η τελευταία μεγάλη συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 στο Αλμάτι για τη στήριξη της Ουκρανίας μετά την εισβολή της Ρωσίας και, έκτοτε, υπήρξαν ελάχιστες διαδηλώσεις.

3.6.6. Προκειμένου να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία, οι ΟΚΠ δρομολόγησαν μια πρωτοβουλία με την ονομασία *Προσβάσιμο Καζακστάν*. Σε αυτό το διαδικτυακό εργαλείο αξιολογείται το επίπεδο προσβασιμότητας των αστικών εγκαταστάσεων και υπηρεσιών για τα άτομα με αναπηρία ([9]).

([7]) https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/2024_ituc_global_rights_index_en.pdf.
([8]) https://data.ipu.org/parliament/KZ/KZ-UC01/.
([9]) https://www.unicef.org/kazakhstan/en/stories/paving-accessible-path-future.

3.6.7. Ο ακτιβισμός των ΛΟΑΤΚΙ+ είναι εφικτός σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι σε άλλες χώρες της Κεντρικής Ασίας. Παραδοσιακά, ο νομαδικός πληθυσμός του Καζακστάν δεν κάνει διακρίσεις και αποδέχεται τη διαφορετικότητα. Η κατάσταση έχει επιδεινωθεί σημαντικά για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα λόγω της ρωσικής προπαγάνδας και του στιγματισμού. Τα διεμφυλικά άτομα πρέπει να έχουν υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση στα γεννητικά τους όργανα προκειμένου να αναγνωριστεί το νέο φύλο τους στο δελτίο ταυτότητάς τους ([10]). Η πρόταση για την υποβολή νομοθεσίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, παρόμοια με εκείνη που ισχύει στη Ρωσία, δεν έχει υλοποιηθεί.

3.7. *Μέσα ενημέρωσης και ελευθερία του Τύπου*

3.7.1. Σύμφωνα με τον Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου, το 2024 το Καζακστάν κατέλαβε την 142η θέση μεταξύ 180 χωρών, σε σύγκριση με την 134η θέση που κατείχε το 2023. Η κυβέρνηση ασκεί σημαντικό έλεγχο στα μέσα ενημέρωσης: περίπου το 90 % των μέσων ενημέρωσης χρηματοδοτείται από το κράτος. Ο ανεξάρτητος Τύπος αντιμετωπίζει προβλήματα βιώσιμης χρηματοδότησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις η χρηματοδότηση προέρχεται από γνωστές εμπορικές μάρκες που επιθυμούν να προωθήσουν τη φήμη τους.

3.7.2. Η νέα νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης, που ανακοινώθηκε πρόσφατα, εγείρει ανησυχίες στους δημοσιογράφους και τους εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης, καθότι θεωρείται αρκετά περιοριστική. Επιπλέον συζητούνται ορισμένα μέτρα σχετικά με την πρόσβαση αλλοδαπών δημοσιογράφων στο Καζακστάν.

3.7.3. Η νομοθεσία του Καζακστάν για τα μέσα ενημέρωσης και την πληροφόρηση επιβάλλει ορισμένο επίπεδο ελέγχων στο περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης. Ο νόμος για τα μέσα ενημέρωσης απαιτεί την καταχώριση όλων των μέσων ενημέρωσης και η κυβέρνηση διατηρεί το δικαίωμα να αναστέλλει ή να ανακαλεί τα πιστοποιητικά τους σε περίπτωση δημοσίευσης ευαίσθητων πληροφοριών.

3.7.4. Η κοινωνία των πολιτών αναφέρει ότι υπάρχει περιορισμένο νομικό πλαίσιο για την πρόσβαση σε πληροφορίες δημόσιου συμφέροντος, παρά την υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών και την επιρροή τους στη διακυβέρνηση και τις δημόσιες υπηρεσίες. Πολλές πληροφορίες κατόπιν αιτήματος του κοινού, όπως οι πληροφορίες για τον προϋπολογισμό, δεν είναι προσβάσιμες σε δημοσιογράφους και πολίτες, καθώς ελάχιστες συνεδριάσεις των κρατικών αρχών είναι ανοικτές στο κοινό.

3.7.5. Υπάρχει τεράστιος όγκος ρωσικής προπαγάνδας και ο αντίκτυπός της είναι εξαιρετικά υψηλός, δεδομένου επίσης ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι ρωσόφωνο. Από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία μέχρι σήμερα, παρατηρείται σημαντική αύξηση των ψευδών ειδήσεων και της προπαγάνδας. Κατά τα φαινόμενα, οι δημόσιοι οργανισμοί δεν προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες για την αντιμετώπισή τους.

3.8. *Δικαιοσύνη*

3.8.1. Στην Κεντρική Ασία, το δικαστικό σύστημα του Καζακστάν θεωρείται ανώτερο εκείνου άλλων χωρών της περιοχής. Το γεγονός ότι οι περισσότερες νομικές πληροφορίες διατίθενται στα ρωσικά δημιουργεί κενό πληροφόρησης για τον πληθυσμό που ομιλεί καζακικά. Υπήρξαν επίσης καταγγελίες για υπερβολικά υψηλό επίπεδο πολιτικής εξάρτησης μεταξύ δικαστών, εισαγγελέων και αστυνομίας.

3.8.2. Το Συνταγματικό Δικαστήριο του Καζακστάν ιδρύθηκε το 2023. Όλες οι διαδικασίες του διεξάγονται διαδικτυακά. Στις επ' ακροατηρίου συζητήσεις προσκαλούνται εκπρόσωποι κρατικών υπηρεσιών και πολίτες που έχουν ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο ενεργεί ως διαμεσολαβητής και ως μηχανισμός ταχείας αντίδρασης. Ο ρόλος του είναι αποτρεπτικός, ενώ επιβλέπει επίσης την εκτέλεση των αποφάσεων.

3.8.3. Η αύξηση του αριθμού των υποθέσεων που υποβάλλονται στα αστικά δικαστήρια αποτελεί ένδειξη βελτίωσης της εμπιστοσύνης του πληθυσμού στις δικαστικές διαδικασίες σε αυτό το επίπεδο. Η κατάσταση διαφέρει όσον αφορά τις ποινικές υποθέσεις στις οποίες έχουν καταγγελθεί ορισμένα φαινόμενα καταστολής. Στο πλαίσιο αυτό, μία από τις υποθέσεις που είναι γνωστές διεθνώς είναι εκείνη του ακτιβιστή Zhanbolat Mamai, ενός στελέχους της αντιπολίτευσης που κατηγορείται για τη διοργάνωση μαζικών εξεγέρσεων στο Αλμάτι κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων του Ιανουαρίου του 2022.

3.8.4. Στην υιοθετηθείσα στις 28 Μαρτίου 2023 γνωμοδότηση αριθ. 11/2023 (Καζακστάν) της ομάδας εργασίας για την αυθαίρετη κράτηση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών αναφέρεται ότι η στέρηση της ελευθερίας του Zhanbolat Mamai αντιβαίνει στα άρθρα 3, 9, 19 και 20 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και στα άρθρα 9 παράγραφος 1, 19 και 21 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα.

([10]) https://www.rferl.org/a/fighting-for-identity-kazakh-laws-make-life-difficult-for-transgender-community/30774062.html.

4. **Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Καζακστάν**

4.1. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι η εφαρμογή της ΕΣΕΣΣ και της Global Gateway στο Καζακστάν, και στην Κεντρική Ασία εν γένει, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ χωρίς τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και χωρίς να διατεθεί σαφής χρηματοοικονομική συνιστώσα για τη στήριξη των μέτρων που προβλέπονται στο κεφάλαιο 5, άρθρο 251 της ΕΣΕΣΣ.

4.2. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι οι σχέσεις μεταξύ της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και του Καζακστάν μπορούν να αναπτυχθούν με δομημένο τρόπο βάσει σχεδίου δράσης, με τον καθορισμό μιας σειράς προτεραιοτήτων και την τήρηση των στόχων της νέας στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία. Η χρηματοδότηση πρέπει να προέλθει από την πρωτοβουλία Global Gateway, με αναλογική συνεισφορά εκ μέρους τόσο των κυβερνήσεων των κρατών της εν λόγω περιοχής όσο και άλλων διεθνών χορηγών.

4.3. Δημιουργία πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας, σύμφωνα με το πρότυπο και την πείρα που αποκτήθηκε στο πλαίσιο των φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας που διοργανώνονται περιοδικά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, και με τις ορθές πρακτικές που αναπτύσσονται από την ΕΟΚΕ ή από το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

4.4. Η Δημοκρατία του Καζακστάν και η Δημοκρατία του Ουζμπεκιστάν είναι ανεπτυγμένα κράτη τα οποία διαθέτουν την απαιτούμενη χρηματοοικονομική και διοικητική ικανότητα για να διασφαλίσουν τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου που θα διέπει τις σχέσεις μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην Κεντρική Ασία και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.5. Η δημιουργία εθνικών πλατφορμών της κοινωνίας των πολιτών σε αυτά τα κράτη θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς τη δημιουργία πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας, η οποία θα καταστήσει δυνατή τη διεξαγωγή μόνιμου και διαρθρωμένου διαλόγου μεταξύ των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών των κρατών μελών της ΕΕ και των κρατών της περιοχής της Κεντρικής Ασίας.

4.6. Ο εν λόγω δομημένος τρόπος διασφάλισης των σχέσεων μεταξύ των εκπροσώπων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών αυτών των δύο περιοχών του κόσμου μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη όσον αφορά την ενίσχυση των οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και πολιτιστικών σχέσεων, να διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών και να εξασφαλίσει, ως εκ τούτου, τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη βελτίωση του συντονισμού και του συγχρονισμού των δράσεων στη διεθνή σκηνή.

4.7. Το μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ της ΕΕ και του Καζακστάν σχετικά με μια στρατηγική εταιρική σχέση στον τομέα των πρώτων υλών, των συσσωρευτών και του ανανεώσιμου υδρογόνου αποτελεί όχι μόνο σημαντικό εργαλείο για την προσέλκυση επενδύσεων σε αυτούς τους τομείς στρατηγικού ενδιαφέροντος για τα συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω συμφωνίας, αλλά και ευκαιρία για τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην αξιολόγηση των προοπτικών βιωσιμότητας και των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας των έργων σύμφωνα τόσο με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), ιδίως δε με τον ΣΒΑ 7, τον ΣΒΑ 12 και τον ΣΒΑ 13, όσο και με τα πρότυπα που έχουν υιοθετήσει η ΕΕ και ο ΟΟΣΑ.

4.8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη στήριξη ενός ευνοϊκού θεσμικού περιβάλλοντος για μια ισχυρή και ανεξάρτητη κοινωνία των πολιτών στο Καζακστάν με τη δημιουργία ενός προγράμματος ανταλλαγής εμπειριών για τους δημόσιους υπαλλήλους της διοίκησης και το προσωπικό του δικαστικού συστήματος της χώρας, με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δημόσιας Διοίκησης του Μάαστριχτ και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δικαστών και Δικηγόρων του Λουξεμβούργου.

4.9. Μετά από συναντήσεις με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και του Συνταγματικού Δικαστηρίου, η αντιπροσωπεία της ΕΟΚΕ που επισκέφθηκε το Καζακστάν διαπίστωσε ότι πολλές από τις καταστάσεις που αναφέρθηκαν από οργανώσεις προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί εάν η επαγγελματική κατάρτιση και ο τρόπος σκέψης ορισμένων κρατικών εκπροσώπων της δημόσιας διοίκησης ή του δικαστικού συστήματος εναρμονίζονταν με τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών του ΟΟΣΑ.

4.10. Παραδείγματος χάρη, έχουν επισημανθεί κενά ως προς την κατάρτιση των δικαστών, κυρίως λόγω σύγχυσης σχετικά με τη νομική ορολογία, διότι οι διαδικασίες εκπαίδευσης και κατάρτισης των δικαστών εξακολουθούν να βασίζονται σε παιδαγωγικές μεθόδους και διδακτικό υλικό του πρώην σοβιετικού συστήματος ή του υφιστάμενου ρωσικού συστήματος, χωρίς να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η ανάγκη να αλληλεπιδρούν οι δικαστές και οι διάδικοι όλο και περισσότερο στην καζακική γλώσσα.

4.11. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν επίσης να στηρίξουν την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στο Καζακστάν με την αύξηση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων που παρέχονται στους νέους Καζάκους μέσω του προγράμματος Erasmus+, το οποίο έχει ήδη διευκολύνει την κατάρτιση νέων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, συμβάλλοντας κατ᾽ αυτόν τον τρόπο στην καλύτερη κατανόηση του συστήματος αρχών και αξιών της ΕΕ. Οι νέοι που προέρχονται από τα κράτη μέλη και πηγαίνουν να σπουδάσουν στο Καζακστάν διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση μιας διμερούς συνεργασίας βασισμένης στην αμοιβαία κατανόηση και τον σεβασμό.

4.12. Τα πανεπιστήμια του Καζακστάν ενδιαφέρονται να αυξήσουν τις ευκαιρίες συμμετοχής των φοιτητών τους σε προγράμματα διεθνών ανταλλαγών με παρεμφερή ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ και αυτό το ενδιαφέρον τους επιβεβαιώνεται από την εμπειρία και την ικανότητα των καζακικών πανεπιστημίων να διαχειρίζονται έργα του προγράμματος Erasmus σύμφωνα με τις διαδικασίες της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2025.

*Ο Πρόεδρος*

*της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής*

Oliver RÖPKE